

SPF-Seniorer på krukmakeriet i Långvak

För att i dessa Coronatider undvika ensamhet och social isolering samt för att upprätthålla kontakten och gemenskapen bland oss pensionärer i våra respektive SPF-föreningar anordnades återigen ett kulturellt arrangemang. Den här gången besökte Edabygdens- och Jössebygdens SPF-Seniorer tillsammans det anrika krukmakeriet på Övre Stortorpet i Långvak. Med hänsyn till museilokalens storlek och risken för Covid-19 smittan var antalet besökare begränsat till 20 personer för att vi skulle kunna hålla stipulerade avstånd från varandra.

Vi blev väl mottagna av den mycket kunnige Hans Bergström som var gift med keramikern Ulla Nilsson. Han berättade med stor inlevelse om fyra generationer krukmakare som levt och verkat på denna plats i mer än 100 år.

Etableringen på Stortorpet möjliggjordes först när skråväsendet avskaffades i mitten på 1800-talet och inte minst tack vare tillgången på den speciella leran som Emanuel Nilsson uttryckte saken ” *den var den bästa leran som fanns tillfinnandes i hela Värmeland*”. Produktionen var till en början mer hantverksmässig med traditionella bruksföremål för bondehushållen såsom mjölkfat, sylt- och inläggningskrukor, grötskålar, filbunkefat och andra bruksföremål av olika slag. Vid det förra sekelskiftet växte en ny marknad fram till en växande medelklass och ökande stadsbefolkning som efterfrågade kärl till krukväxter av allehanda slag.

I början av 1930-talet började Samuel Johansson att tillverka lite mer exklusiva föremål som exempelvis kaffe- och teserviser, skålar, fat, vaser, krukor och kannor vilket han kallade finkeramik och som vi idag betraktar som konsthantverk.

I slutet av 1970-talet lades verksamheten ner för gott. Samuel stängde helt enkelt bara dörren och lämnade verkstaden som den stod med alla

maskiner, redskap och inventarier. Lokalen fick förfalla fram till 1993 då den restaurerades på initiativ av Ulla Nilsson och hennes man Hans Bergström i samverkan med Krukmakeriets vänner i Arvika.

Eftersom verkstaden är byggnadsminnesförklarad och numera museum där allt det gamla finns bevarat fick vi en visning av Hans Bergström inne i lokalen varvid han berättade och visade hur man arbetat med olika moment som hantering av leran, drejning, glasering, dekorering, bränning m.m.

Den siste keramikern som arbetade på Övre Stortorpet var Ulla Nilsson som hade lärt sig grunderna i hantverket av Samuel vilken hon var systersondotter till. Ulla och Hans köpte fastigheten 1993 varpå Ulla flyttade sin verksamhet från hemmet vid Lillälven till de nybyggda lokalerna på Stortorpet. Här var Ulla verksam fram till sin alltför tidiga död 2016.

Vårt besök avslutades med en kort beskrivning av Ullas livsgärning och ovärderliga insatser för föreningen Arvika Konsthantverk.

Nedskrivet av Anders Johansson med assist av Brita Bostrand